

Про роботу VI конгресу анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України

З 16 по 18 вересня 2015 року в Запорізькому державному медичному університеті відбувся VI конгрес анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України.

Організаторами виступили

Всеукраїнське наукове товариство анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів,
Запорізький державний медичний університет.

Мета конгресу – звіт про роботу Товариства за 5 років, обговорення актуальних наукових і практичних проблем експериментальної анатомії, гістології, ембріології, топографічної та клінічної анатомії, а також апробація нових теоретичних положень і досягнень у цих галузях.

У роботі наукового зібрання взяли участь 150 делегатів із 18 міст України, Автономної республіки Крим та Російської Федерації. Серед учасників – завідувачі морфологічних кафедр і співробітники 18 медичних ВНЗ України. У трьох книгах фахової збірки наукових праць «Актуальні питання медичної науки та практики» (у двох томах) опубліковано 160 статей авторів із 25 ВНЗ і НДІ. Згідно з програмою виголошено 108 усних і 67 стендових доповідей. Тези доповідей опубліковані у збірці «Актуальні питання морфології».

З вступним словом до учасників VI Конгресу анатомів,

гістологів, ембріологів і топографоанатомів України звернувся ректор ЗДМУ, заслужений діяч науки і техніки України, професор Ю. М. Колесник.

На пленарному засіданні зі звітом про роботу товариства АГЕТ виступив президент Всеукраїнського наукового товариства АГЕТ, член-кореспондент НАМН України, професор Ю. Б. Чайковський.

Завідувач кафедри анатомії людини Запорізького державного медичного університету, заслужений діяч науки і техніки України, професор М. А. Волошин зробив доповідь «50 років Запорізькому осередку наукового товариства АГЕТ».

Завідувач кафедри анатомії людини Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, заслужений діяч науки і техніки України, професор В. Г. Черкасов виголосив доповідь «Структурні зміни органів нейроендокринної системи при експериментальній опіковій хворобі у шурів і за умов її лікування».

Завідувач кафедри анатомії людини Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, член-кореспондент НАМН України, професор Ю. Б. Чайковський зробив доповідь на тему: «Застосування стовбурових клітин із метою стимулювання відновлення периферичних нервів».

Скарбник Всеукраїнського наукового товариства АГЕТ, д. мед. н. В. Б. Раскалей прозвітував про стан фінансової діяльності товариства АГЕТ.

16–18 вересня робота Конгресу відбувалася у 9 секційних засіданнях.

16. 09. 2015

Секція «Функціональна морфологія нервової системи»

Президія:

Чайковський Ю. Б. – член-кореспондент НАМН України, д. мед. н., професор;

Геращенко С. Б. – д. мед. н., професор;

Жураківська О. Я. – д. мед. н., професор;

Масловський С. Ю. – д. мед. н., професор;

Пішак В. П. – д. мед. н., професор;

Попович Ю. І. – д. мед. н., професор.

Секретар – асистент Абросімов Ю. Ю.

Секція «Морфогенез, будова та реактивність органів статевої системи»

Президія:

Шепітько В. І. – д. мед. н., професор;

Герасимюк І. Є. – д. мед. н., професор;

Квятковська Т. О. – д. мед. н., професор;

Піскун Р. П. – д. біол. н., професор;

Хмара Т. В. – д. мед. н., професор.

Секретар – асистент Богданов П. В.

Секція «Морфогенез та реактивність серцево-судинної системи»

Президія:

Костюк Г. Я. – д. мед. н., професор;

Черкасов В. Г. – д. мед. н., професор;

Гнатюк М. С. – д. мед. н., професор;

Довгаль Г. В. – д. мед. н., професор;

Шаторна В. Ф. – д. біол. н., професор.

Секретар – к. мед. н. Федосєєва О. В.

Секція «Будова та реактивність ендокринного апарату»

Президія:

Волков К. С. – д. біол. н., професор;

Валіуллін В. В. – д. мед. н., професор;

Гунас І. В. – д. мед. н., професор;

Куш О. Г. – д. біол. н., професор;

Шепітько В. І. – д. мед. н., професор;

Ярошенко Г. А. – д. мед. н., професор.

Секретар – к. мед. н. Матвейшина Т. М., аспірант Аравицький Є. О.

17. 09. 2015

Секція «Функціональна морфологія імунної та лімфатичної систем»

Президія:

Волошин М. А. – заслужений діяч науки і техніки України, д. мед. н., професор;

Євтушенко В. М. – д. мед. н., професор;

Куш О. Г. – д. біол. н., професор.

Секретар – асистент Абросімов Ю. Ю.

Секція «Морфогенез, будова та реактивність органів травлення»

Президія:

Костюк Г. Я. – д. мед. н., професор;

Григор'єва О. А. – д. мед. н.;

Дубінін С. І. – д. мед. н., професор;

Жураківська О. Я. – д. мед. н., професор;

Півторак В. І. – д. мед. н., професор;

Пикалюк В. С. – д. мед. н., професор.

Секретар – асистент Богданов П. В.

Секція «Функціональна морфологія органів опорно-рухового апарату»

Президія:

Пикалюк В. С. – д. мед. н., професор;

Гуминський Ю. Й. – д. мед. н., професор;

Кривецький В. В. – д. мед. н., професор;

Вовк Ю. М. – заслужений працівник народної освіти України, д. мед. н., професор;

Григор'єва О. А. – д. мед. н.;

Масловський С. Ю. – д. мед. н., професор;

Сарафинюк Л. А. – д. мед. н., професор;

Слободян О. М. – д. мед. н., професор;

Черно В. С. – д. мед. н.

Секретар – к. мед. н. Федосєєва О. В., аспірант Аравицький Є. О.

Секція «Морфогенез, будова та реактивність дихальної системи та сечової системи»

Президія:

Півторак В. І. – д. мед. н., професор;

Дуденко В. Г. – д. мед. н., професор,

Довбиш М. А. – д. мед. н., професор;

Пішак В. П. – д. мед. н., професор;

Попадинець О. Г. – д. мед. н., професор.

Секретар – к. мед. н. Матвейшина Т. М., аспірант Аравицький Є. О.

18. 09. 2015

Секція «Історія розвитку морфологічних шкіл за роки незалежності України та методика викладання морфологічних дисциплін»

Президія:

Черкасов В. Г. – заслужений діяч науки і техніки України, д. мед. н., професор;

Герасимюк І. Є. – д. мед. н., професор;

Португ Р. М. – д. мед. н., професор;

Проніна О. М. – д. мед. н., професор;

Фоміна Л. В. – д. мед. н., професор.

Секретар – к. мед. н. Федосєєва О. В.

Під час VI Конгресу анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України учасники обговорили найбільш актуальні питання сучасної морфології з погляду інтеграції до європейського простору.

На секційних засіданнях теоретичної, експериментальної та клінічної морфології йшлося про розвиток зв'язків морфології та нагальних потреб практичної медицини: адаптаційно-компенсаторні та регенераторні можливості органів і систем організму людини в умовах дії несприятливих факторів; особливості реактивності

органів новонароджених на тлі змін у системі мати-плацента-плід (антигенне навантаження, гормональний дисбаланс); використання стовбурових клітин для покращення процесів регенерації тканин в експерименті; роль лімфоїдної системи в цілому та лімфоцитів і дендритних клітин, зокрема у регуляції процесів морфогенезу органів в ранньому післянатальному періоді; будова різних органів в онто- та філогенетичному аспектах; малоінвазивні оперативні втручання, варіантна анатомія, нові методи діагностики та оперативних втручань; апоптоз й аутофагія; використання сучасних методів електронної мікроскопії, імуногістохімічних та лектингістохімічних методів дослідження для аналізу морфо-функціонального стану органів в експериментальних умовах; розробка сучасних експериментальних моделей зі застосуванням лабораторних тварин у рамках наукових морфологічних досліджень; створення комп'ютерних програм для морфологічних досліджень на різних рівнях структурної організації.

У рамках Конгресу відбулися засідання завідувачів кафедр анатомії людини, гістології та топографічної

анатомії й оперативної хірургії, в яких взяли участь завідувачі морфологічних кафедр медичних вишів України та були розглянуті питання удосконалення викладання морфологічних дисциплін, забезпечення наочним матеріалом, особливості формування практичних навичок у межах Болонського процесу.

Друге пленарне засідання 18. 09. 2015:

Президія:

член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України, професор Чайковський Ю. Б.; ректор Запорізького державного медуніверситету, заслужений діяч науки і техніки України, професор Колесник Ю. М.; заслужений діяч науки і техніки України, професор Волошин М. А., голови обласних товариств АГЕТ.

На засіданні підбиті підсумки роботи VI Конгресу АГЕТ України, проведені вибори президії, голови та ревізійної комісії наукового Товариства АГЕТ, а також вручені дипломи та сертифікати учасників Конгресу, ухвалена резолюція.

РЕЗОЛЮЦІЯ

VI Конгресу анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів (м. Запоріжжя, 16–18 вересня 2015 р.)

Учасники VI конгресу анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів (АГЕТ) України, що відбувся у м. Запоріжжя 16–18 вересня 2015 р. у Запорізькому державному медичному університеті, заслухавши та обговоривши доповіді та виступи учасників конгресу, постановили:

1. Визнати роботу Президії АГЕТ за 2010–2015 рр. задовільною. Відзначити, що за цей період здійснена велика робота з організації та проведення науково-практичних заходів, систематично видаються журнали «Вісник морфології» і «Клінічна анатомія та оперативна хірургія», національні підручники та науково-практичні посібники з анатомії людини, гістології й ембріології, топографічної анатомії та оперативної хірургії, монографії та наукові статті.

2. Вирішити питання наукометричної бази (SCOPUS) журналів «Клінічна анатомія та оперативна хірургія», «Вісник морфології».

3. Затвердити звіт ревізійної комісії Товариства АГЕТ.

4. Затвердити рішення VI конгресу АГЕТ з питань викладання топографічної анатомії та оперативної хірургії у вищій школі:

- Змінити назву дисципліни «Топографічна анатомія та оперативна хірургія» на «Клінічна анатомія та оперативна хірургія», враховуючи прийняту термінологію в європейських університетах, що відповідає сучасному рівню вищої медичної освіти.
- Повністю відокремити у вищих медичних закладах

України самостійну дисципліну та кафедри клінічної анатомії й оперативної хірургії, враховуючи багаторічний досвід, традиції вітчизняної медичної освіти і спадщину геніального вченого та хірурга М. І. Пирогова, сучасний досвід надання медичної допомоги в зоні АТО.

- У навчальній програмі дисципліни збільшити кількість навчальних годин (на 1 кредит запланувати 10 лекцій – 20 годин, 3 кредити академічних практичних занять – 90 годин і 25 годин самостійної роботи, всього 4,5 кредити). Збільшення годин практичних занять необхідне, оскільки студенти під керівництвом викладача виконують практичні хірургічні дії на вологих комплексах, м'яких моделях.
- Передбачити у плані навчання лікарів-інтернів хірургічного профілю та сімейних лікарів цикл клінічної анатомії й оперативної хірургії.
- На 6 курсі медичного факультету університетів відновити цикл «Клінічна анатомія та оперативна хірургія» (30 годин).

Направити клопотання про позитивне вирішення питання щодо зміни назви, відокремлення дисципліни «Клінічна анатомія та оперативна хірургія» і зміну освітнього навантаження до ДУ «Центральний методичний кабінет із вищої медичної освіти» та особисто міністру охорони здоров'я.

5. Для вирішення питання на законодавчому рівні звернутись до МОЗ України з інформацією про незадо-

вільний стан щодо забезпечення навчального процесу навчальним демонстраційним (трупним) матеріалом під час викладання анатомії людини, топографічної анатомії та оперативної хірургії.

6. Створити при Товаристві АГЕТ України осередок клінічних анатомів. Голову осередку ввести до складу президії Товариства як віце-президента.

7. Затвердити рішення VI конгресу АГЕТ з питань викладання гістології, цитології та ембріології у вищій школі:

При вивченні гістології, цитології та ембріології виділити окремим курсом «Ембріологію людини» (20 годин) для студентів 2 курсу фаху «Лікувальна справа» та «Педіатрія». Це необхідно для формування свідомого уявлення про будову та функціонування органів і систем після вивчення курсу «Спеціальна гістологія».

На 6 курсі медичного факультету університетів створити цикл «Клінічна гістологія» (25 годин).

8. Надіслати рішення VI конгресу анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів до МОЗ України. Доручити кафедрі оперативної хірургії та топографічної анатомії Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова довести до відома МОЗ України та ДУ «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти» резолюцію конгресу та проінформувати про стан вирішення питання всі кафедри України.

9. Опублікувати в журналах «Вісник морфології» і «Клінічна анатомія та оперативна хірургія» звіт про роботу, резолюцію VI конгресу анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів, а також текст клопотання щодо викладання клінічної анатомії та оперативної хірургії у вищій школі.

10. Підготувати клопотання до МОН України про внесення змін до вимог щодо опублікування результатів дисертацій, зокрема зняти обмеження кількості статей, котрі опубліковані в електронних виданнях.

11. Звернутись до ДАК України з клопотанням про включення до експертної ради з медико-біологічних дисциплін експерта з нормальної анатомії людини.

Затверджено склад Правління наукового Товариства АГЕТ України:

проф. Вовк Ю. М. (Рубіжне),
проф. Волков К. С. (Тернопіль),
проф. Волошин М. А. (Запоріжжя),
проф. Головацький А. С. (Ужгород),
проф. Горальський Л. П. (Житомир),
проф. Гумінський Ю. Й. (Вінниця),
проф. Луцик О. Д. (Львів),
проф. Масловський С. Ю. (Харків),
проф. Пикалюк В. С. (Сімферополь),
проф. Попов О. Г. (Одеса),
проф. Попович Ю. І. (Івано-Франківськ),
проф. Раскалей В. Б. (Київ),
проф. Топка Е. Г. (Дніпропетровськ),
проф. Хомич В. Т. (Київ),
проф. Шепітько В. І. (Полтава),
проф. Чайковський Ю. Б. (Київ),
проф. Черкасов В. Г. (Київ),
Черно В. С. (Миколаїв).

Затверджена Президія Правління Товариства у складі:

проф. Волошин М. А.,
проф. Луцик О. Д.,
проф. Мельник О. П.,
проф. Півторак В. І.,
проф. Раскалей В. Б.,
проф. Фоміна Л. В.,
проф. Черкасов В. Г.,
проф. Шаторна В. Ф.,
проф. Чайковський Ю. Б.

Президентом наукового Товариства анатомів, гістологів, ембріологів та топографоанатомів України одногосно обраний професор Чайковський Ю. Б., першим віце-президентом – професор Волошин М. А.

Обрана ревізійна комісія:
голова – професор Довгаль Г. В.,
члени – професор Жураківська О. Я.,
професор Хмара Т. В.

Делегати Конгресу висловили подяку організаторам.

*Співголови оргкомітету конгресу,
голова локального оргкомітету,
член-кореспондент НАМН України,
професор
професор
Секретар оргкомітету*

*Ю. Б. Чайковський
М. А. Волошин
О. А. Григор'єва*